Averz

Na líci zberateľskej euromince je mincové pole rozdelené na štyri plochy krížom, ktorý je zhora nadol vyplnený kruhovými ornamentálnymi motívmi. V hornej časti mincového poľa sú vyobrazené dve plakety z prenosného oltára z Bojnej. V spodnej časti mincového poľa je v popredí štátny znak Slovenskej republiky. Po oboch jeho stranách sú vyobrazené veľkomoravské krížiky. Názov štátu SLOVENSKO je v opise pri spodnom okraji zberateľskej euromince a letopočet 2019 pri jej hornom okraji. Označenie nominálnej hodnoty nápismi 100 a EURO, ktoré sú oddelené kruhovým ornamentálnym prvkom, je umiestnené do ramien kríža. Značka Mincovne Kremnica, štátny podnik, ktorú tvorí skratka MK umiestnená medzi dvoma razidlami a značka autora mince MgA. Miroslava Schovanca, DiS, sú pod sebou na konci ľavého ramena kríža.

Reverz

Na rube zberateľskej euromince je vyobrazený fiktívny portrét veľkomoravského kniežaťa Mojmíra I., ktorý je na pozadí doplnený ornamentálnym gravírovaním. Vľavo od portrétu je letopočet 833 označujúci začiatok panovania Mojmíra I. a vpravo od portrétu je letopočet 846 označujúci jeho koniec. V opise zľava doprava je nápis VEĽKOMORAVSKÉ KNIEŽA MOJMÍR I., ktorého začiatok a koniec je oddelený kruhovými ornamentálnymi motívmi.

Údaje o minci

Nominálna hodnota:	100 eur
Materiál:	Au 900, Ag 75, Cu 25
Hmotnosť:	9,5 g
Priemer:	26 mm
Hrana:	vrúbkovaná
Náklad:	limitovaný náklad maximálne 5 000 ks v proof vyhotovení
Autor návrhu:	MgA. Miroslav Schovanec, DiS.
Rytec:	Dalibor Schmidt
Výrobca:	Mincovňa Kremnica

Vydala: ©Národná banka Slovenska, november 2019
Text: Ján Steinhübel, CSc.
Foto: Shutterstock

www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/eurove-mince/zberatelske

www.nbs.sk

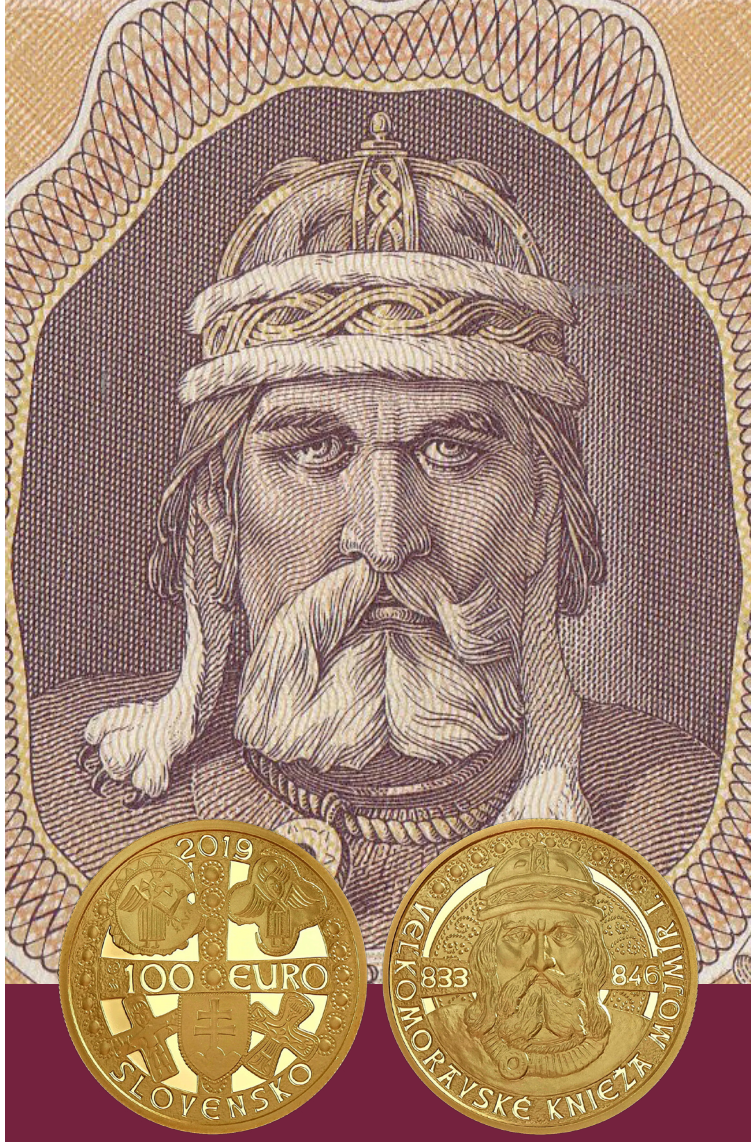

Veľkomoravské knieža Mojmír I.

ZLATÁ ZBERATEĽSKÁ MINCA

Koncom roka 822 prišli do Frankfurtu nad Mohanom pred franského kráľa a cisára Ľudovíta Pobožného poslovia Obodritov, polabských Srbov, Veletov, Čechov, Moravanov, Braničevcov a hornopanónskych Avarov. Táto udalosť je prvým historicky zaznamenaným vystúpením Moravanov, ktorým vládli kniežatá z rodu Mojmírovcov.

Základy kostola z 9. storočia v Mikulčiciach

Prvým známym kniežaťom z tohto rodu je Mojmír I. Nevieme, kedy sa narodil, ani kedy sa stal kniežaťom. Mojmírovo Moravské kniežatstvo susedilo na východe s Nitrianskom, kde vládol knieža Pribina. Mojmírova Morava nemusela mať výraznú územnú a vojenskú prevahu nad Pribinovým Nitrianskym kniežatstvom. Mojmír však na kniežacom stolci sedel omnoho pevnejšie. Bol už natoľko mocný, že v spolupráci s pasovským biskupom a jeho misionármi mohol začať s kristianizáciou svojho kniežatstva. Ako spomínajú neskoršie *Záznamy o pasovských biskupoch*, biskup Reginhar v roku 831 „pokrstil všetkých Moravanov“ – knieža

Veľkomoravský kríž z Mikulčíc

Mojmíra, jeho rodinu, kniežaciu družinu a ďalších významných Moravanov. Nitrianske knieža Pribina sa na také čosi ešte len pripravoval. Krátko po tejto udalosti sa obe kniežatá dostali do sporu, ktorý vyústil do vojny. V roku 833 Mojmír vyhnal Pribinu z Nitry a pripojil Nitriansko k Morave. Odvtedy vládol väčšiemu štátu, ktorý historici nazvali Veľká Morava. V roku 833 Mojmír otvoril dobyté a dovtedy pohanské Nitriansko kresťanskej misii. Spoločná cirkevná správa oboch kniežatstiev bola dôležitá pre politickú jednotu zväčšeného Mojmírovho štátu.

Veľká Morava bola samostatným kniežatstvom a zároveň okrajovou, veľmi voľnou súčasťou širokého pohraničia Franskej (neskôr Východofranskej) ríše. To malo svoje výhody i nevýhody. Výhodou bolo oprávnenie veľkomoravských kniežat zasahovať do pomerov v ríšskom pohraničí i samotnej ríši, nevýhodou bola väčšia miera závislosti. Mojmír I. a všetky nasledujúce veľkomoravské kniežatá sa naučili v tomto postavení lavírovať – využívať výhody a vyhýbať sa nevýhodám dvojakého postavenia. Moravania sa chceli zbaviť závislosti od susednej Východofranskej ríše. Podľa svedectva Fuldských análov Moravanov „usilujúcich sa o odpadnutie“ napadol v auguste 846 východofranský kráľ Ľudovít Nemec, ktorý „usporiadal a urovnal všetko podľa svojho uváženia a za knieža im ustanovil Rastislava, synovca Mojmírovho.“

V roku 846 sa skončila vláda Mojmíra I., ktorý upevnil kniežaciu moc nad vtedajšou spoločnosťou. Zjednotil dve kniežatstvá – moravské a nitrianske a otvoril ich pokresťančeniu. To bol rozhodujúci vývojový krok na ceste od kmeňového zriadenia vtedajšej spoločnosti k štátu, v ktorom mal hlavné slovo panovník. Veľká Morava je najstarším štátom v našich dejinách.